

ואסיק רב חסדא לקושייתו: **ואי אמרינן** כרבה שאפילו אם אין לו צורך עתה במלאכה, נמי חשיב צורך, **הואיל** ועלול להתעורר לו בה צורך לאחר זמן — **אחרישה** ביום טוב **לא ליחייב!**

שהרי אם יזדמנו לו הרבה צפורים, וירצה לשוחטן ביום טוב כדי לאוכלן, יצטרך לעפר הזה שנעקר על ידי החרישה, כדי לקיים בו מצות כיסוי הדם. ואם כן, לא יתחייב על החרישה **הואיל וחזיא** חרישה זו לכיסוי דם **ציפור!** (1)

אמר רב פפא בר שמואל: הכא במאי עסקינן, בחורש בקרקע שעשויה **אבנים מקורזלות**, שאינן מתפוררות לעפר על ידי החרישה. ואינן ראויות לכיסוי הדם.

ומקשינן: והלא **ראויות** הן אבנים אלו לכיסוי. שהרי יכול **לכותשן** ולעשותן עפר.

ומשנינן: וכי **כתישה ביום טוב מי שרי?** והלא תולדת טוחן היא. (2)

ומקשינן: והרי **ראויות** הן **לכותשן בלאחר** יד, על ידי שינוי. שבאופן זה אין המלאכה אסורה מן התורה אלא משום שכות. ונמצא,

שפיזור על הקרקע חרצנים של גפן וזרעים של תבואה, וחרש את הקרקע, ובחרישה הוא חיפה אותם בעפר. והחיפוי בכלאים חשיב זריעה. ולוקה אף משום "וכרמך לא תזרע כלאים". הרי כאן ארבעה לאוין.

ב-ה. והיתה החרישה הזו בשנת **השביעית**. ובחרישתו לכסות את הזריעה, הוא עובר על איסור שהוא תולדה דזורע. ולוקה אף משום "שדך לא תזרע". הרי כאן חמשה לאוין.

ו. וחרש חרישה זו **ביום טוב**, והרי הוא לוקה אף משום "לא תעשה כל מלאכה". הרי כאן ששה לאוין.

ז. והאדם החורש הוא **כהן**. והוא גם **נזיר**. וחרש חרישה זו **אבית אטומאה** [בבית הקברות], והרי הוא לוקה משום לאו ד"לנפש לא יטמא", דכתיב בכהנים הרי כאן שבעה לאוין.

ח. וכן לוקה משום לאו ד"על נפש מת לא יבוא", דכתיב בנזיר. הרי כאן שמונה לאוין. נמצא דבחרישה אחת הוא מתחייב שמונה מלקיות.

חרישה לצורך כיסוי הדם? ותירץ רשב"ם שהפטור של מלאכה שאינה צריכה לגופה, שמכוחה התירו את החרישה [עיין בהערה הקודמת] הוא רק במלאכת חרישה הנעשית בקרקע, שלגבי תיקון הקרקע נחשבת החרישה כמלאכה שאינה צריכה לגופה. אבל כשכותש את האבן, הרי זהו תכלית המלאכה, לעשות את האבן לעפר כתוש.

1. ונמצא שלא נעשתה החרישה לתכלית תיקון הקרקע, אלא לתכלית השימוש בעפר. והרי היא "מלאכה שאין צריכה לגופה", שפטורים עליה. שלא חייבה התורה בשבת, אלא כשנעשית המלאכה לאותה תכלית שלשמה היא נעשתה במשכן. רשב"ם בתוס', ורבינו דוד בדעת רש"י. והקשה הריב"א מדוע לא התירו כתישה כמו